

"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל
כתיבה: הרב אביה אלבה

ילדים יקרים וחביבים

היום נלמד ביחד על החינוך לנאמנות להלכה, של הרב מרדכי אליהו.
אנא עיינו ביחד בדברי התורה ובסיפורים, והצעיר שבינכם יכתוב את
התשובות לשאלות.

'ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה',
ברכה זו התברכו בני ישראל, שלא ישכחו את הקדוש ברוך הוא בהיותם
בשדה ויהיה לבם מכוון לעשות רצונו באלו הם נמצאים בעיר
(פירוש של הרב מרדכי אליהו לפסוק, מתוך מעשה שהיה)

א. מתי יצאת לטיול לאחרונה? ☒

ב. סמן את המצוות שקיימת בטיול: ☒

1. נטילת ידים

2. ברכת שהחיינו

3. הליכה בארץ ישראל

4. תפילת מנחה

5. אוכל כשר

6. ברכת הקשת

"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל כתיבה: הרב אביה אלבה

כל הליכותיו של הרב, מכוונות לאורה של הלכה והיה בוחן כל מאדע וכל התנהגות לפי התוצאה ההלכתית.

לדגמא: פעם הסביר הרב באחד השעורים, שפאשר הוא נגיש לפתח את הדלת כי שהוא לא לבוש בחליפה ומגבעת, הרי שבבך הוא מגדיר את התניחויותו ל'לבוש מכבד'. אם אדם מברך ברפת הפזון ללא מלבוש עליון ומגבעת, הרי שעליו להקפיד ולהוכיח שבאותה צורה ממש הוא מקבל פניהם של אנשים.

ולא זו בלבד, אלא שפאשר היו אמורים להגיע אל הרב אנשים חשובים מאד, ואפלו ראשי ממשלה ושרים נכבדים, לא היה לובש לכבודם את הגלימה והיה מקפיד לקבלם כשהוא לבוש בחליצה או בסוודר.

לא פעם, אם היה מישהו פולט מלה והיו אזניו של הרב קולטות את דבריו, מיד היה הרב מציף אותו בשאלות הלכתיות רבות הקשורות לכך. למשל, אם מישהו ספר על מכשיר חשמלי חדש, מיד היה הרב מתעניין איך ניתן לטובלו, או אם יש אפשרות להכשירו מבשר לחלב וישאלות נוספות. אפלו חגורה חדשה שמישהו הראה לרב, זכתה מיד לבדיקה הלכתית: מה דינה לענין סגירה ופתיחה בשבת, ומה יהא דינה של מטפחת שיקשרו לחגורה כדי להאריקה, או איך מודאים את כשרות החגורה לענין שעטנז וכן על זו הדרך. או אם מישהו אמר שהוא נוסע לשבת לבית מלון, מיד החל הרב לשאל אודות מעליות שבת, מצלמות אבטחה, גלאי נפח, פרטיסים אלקטרוניים בדלתות, רשום שבת לתוספת מנות, אמירה לעכו"ם ועוד. וכל זאת כדי לחדד ולהדגיש, שאין די בהתניחויות לכשרותו של בית המלון, אלא יש לתת את הדעת לכל ההבטים ההלכתיים.

אצל הרב ראו ממש בחוש ובאפן קבוע, שההלכות הן "הליכות עולם" ואין דבר בחייו שאינו משפיע מדברי התורה הקדושה, כי הם חיינו וארך ימינו ממש. מעבר למצוות הגעלות כלי הגוי, ישנם אסורים שמטרתם היא להרחיק את היהודים מן הגוים. אחד מהם הוא אסור אכילת בשולי עכו"ם.

"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל
כתיבה: הרב אביה אלבה

מתחו קו בין העקרה להלכה השייכת אליו (יתכנו כמה הלכות לעקרה אחד) ✓

שעטנו
מעלית שבת
לבוש בברכת המזון
מצלמות אבטחה בשבת
טבילת כלים
בשר בחלב
סגירה ופתיחה בשבת

לבוש כשפותחים דלת
קניית מכשיר חשמלי
אירוח אנשים מכובדים
קניית חגורה חדשה
הליכה לבית מלון

קראו את הסיפור הבא. ניתן לקרוא גם בקומיקס (בקישור). ✓

פעם אחת מסר מרן זצ"ל שיעור בישיבה, והגיש לו כוס תה באמצע השיעור. מכיון שדרךבו לנענע את ידיו בתוך כדי הלמוד, נתנה מכה לכוס, והתה - נשפף. מיד הלכו, נקו והביאו לו כוס תה חדשה. הפעם, נזהר מרן זצ"ל מלנענע את ידיו והרחיק את הכוס, אך בסעות נמשכה המפה ונשפף כוס התה.

הרהר הרב זצ"ל לעצמו בלב: "ודאי יש פאן איזה ענין" וברר מרן זצ"ל ובדק פי בתה עצמו לא היתה בעיה, ואף הספר פשר הוא, וכן הכוס היתה טבולה כדין וכן המקום היה טבול.

אם כן: מה הבעיה שבתה?

אחרי חקירה נוספת התברר שהיה סיד גוי שעבד בזמנו בישיבה ובקש מהתלמידים כפה ביצים ואת המקום, הלך והכין לעצמו ביצים קשות במקום. ואם כן, הרי המקום נאסר!

הרי לנו עד כפה צריך להזהר בענין הזה מאוד.

"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל כתיבה: הרב אביה אלבה

הנה לפנינו הסיפור שבו אמר הרב דבריו:

ראה הרב אדם בעל חזות דתית, זקן ופאות וכובע, היושב לאכול עם ילדיו הקטנים בלי נטילת ידים. חשש הרב שילדיו שלו ילמדו ממנו ופנה אליו ואמר: "יסלח לי כבודו, אך מה עם נטילת ידים? הנה ילדי רואים שאתה אוכל בלי נטילת ידים והם עלולים לחשוב שאני סתם מחמיר עליהם". השיב האיש בתמימות: "והלא כאן הוא שפת היים". גער בו הרב: "וכי שפת היים מקום פטור הוא?! וכי לא למדת ש'מלוא כל הארץ כבודו'?! וכי מקום יש בו יהודי פטור ממצוות שבתורה?!". קבל האיש תזכרתו והורה לאחד מילדיו שיביא לו מים מהים. אלא שהרב לא הניח לו, שכן מי היים אינם ראויים לשתית כלב ואי אפשר לטל בהם ידים. במצב שכזה, הדרך אותו הרב, אפשר לטבל ידיו בים ויזעיל לו מדין טבילה. קם האיש ממקומו וכמעט טבל ידיו לצרה אכילה, אבל הרב עצר אותו ואמר: "צריכים לדון במחלקת שישי, אם מברכים על נטילת ידים או על טבילת ידים".
"האם יש כל כך הרבה הלכות בחוף היים?! ... שאל האיש בתדהמה, כי מימיו לא הרגיל עצמו לעסק בהלכה.

"זהיו עיני מוריך רואות את תלמידיך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל
כתיבה : הרב אביה אלבה

מצאו את ספרי הרב בהלכה בתפוזרות:

- דרכי הלכה הערות והארות לפי מנהג הספרדים ובני עדות המזרח על הספר קיצור שולחן ערוך לרב שלמה גאנצפריד. ✓
- דרכי טהרה - הלכות נידה וטהרת המישפחה, והלכות צניעות. יצא גם במהדורה מקוצרת הנקראת "קיצור דרכי טהרה". ✓
- מאמר מרדכי -- פסקי הלכה והנהגות בעניינים הבאים (כל נושא בספר אחר: ימות החול, שבת, למועדים ולימים, ושביתה הארץ, הלכות סת"ס, צרור החיים, שו"ת, י"ג אלול). ✓
- מן המותר בפוך - חוברת ובה הוראות מעשיות לבדיקת מזון מתולעים, בעריכת הרב מאיר לובין. ✓
- אמרי מרדכי - מאמרי הלכה וחידודים על שולחן ערוך אורח חיים. נערך על ידי הרב שמואל זעפרני והרב דוד פתחי, ירושלים ה'תשס"ז. ✓
- שו"ת הרב הראשי - שאלות ותשובות שהופנו אליו בעת כהונתו כרב ראשי לישראל, שלושה כרכים לפי סדר כרונולוגי. ✓
- שו"ת דברי מרדכי - חוברת שאלות ותשובות בהלכות נידה, עם ביאור "באר מרדכי" מתלמידו הרב מרדכי זרניקיאן. ✓
- שו"ת קול אליהו שבת - שאלות ותשובות ופסקי הלכה בענייני שמירת שבת שהופנו לרב ברדיו מורשת וקול האמת, בתוספת מקורות והערות, ירושלים תשע"ה. ✓

"זהו עיני מוריך רואות את תלמידך -
ההתבוננות בתלמיד מתוך מצוות
"ואהבת לרעך כמוך"

דף חברותא נאמנות להלכה - הרב מרדכי אליהו זצ"ל
כתיבה : הרב אביה אלבה

ק	מ	פ	ב	ו	א	ת	י	ו	א	ל	ר	מ	ש	ז	ב	ב	ש	ש	ט
ו	ז	י	ש	א	ר	ה	ב	ר	ה	ד	ב	ג	ב	צ	ר	ג	ס	ש	ש
ו	ב	ל	ר	י	כ	י	ה	ק	ח	כ	ג	ר	מ	צ	פ	ת	ה	ג	י
ק	ל	ט	א	ז	ו	ח	ש	ט	א	ל	ה	נ	כ	ה	י	ש	פ	כ	א
ז	נ	ב	ה	ל	י	ר	ק	ל	צ	ה	צ	ט	י	י	ת	ת	ד	ב	א
פ	ב	ג	ק	ח	י	ד	ח	ת	ד	י	נ	כ	ד	ש	ט	ר	ט	ח	ק
ח	מ	ע	ו	פ	פ	ה	כ	י	מ	כ	ד	צ	ג	י	מ	ה	מ	ל	י
ת	נ	ו	ג	א	ע	ט	ו	ו	ה	ר	ז	ת	ק	י	ד	נ	ר	ד	ח
נ	ה	ט	ק	ה	ו	ס	ב	ש	מ	ד	ש	נ	ר	נ	ס	ו	פ	ה	ל
ע	מ	ש	ת	ש	ר	ר	כ	י	ב	ר	ד	ב	ס	ז	ב	ה	נ	ש	ר
נ	ו	ד	ס	י	ט	ד	ר	ב	ל	ת	ד	ה	ז	ח	נ	ב	פ	ה	ג
ו	ת	ר	ו	ח	פ	מ	צ	ג	י	ב	י	י	מ	ד	מ	ס	נ	ז	ק
ו	ר	כ	ל	ה	א	צ	ד	ק	ל	ט	ט	ג	ז	ג	ת	ו	ח	ל	פ
ל	ב	ג	ד	ט	ק	ל	ל	ז	ד	א	ש	י	ז	ד	פ	פ	ח	ל	צ
ת	פ	ר	י	ד	י	ג	ק	ק	כ	ס	כ	ש	ב	ק	ר	ט	ח	פ	ג
ז	י	ס	ו	ק	י	מ	ת	ק	נ	ס	ז	ר	ח	ה	פ	י	א	ס	ח
ג	כ	ל	ש	ה	ח	ש	ס	ו	י	ק	ע	ש	ג	א	צ	ש	ס	כ	ס
ב	ט	פ	ס	ר	נ	צ	כ	ע	ת	מ	ט	ל	כ	ב	ש	פ	ה	מ	ע
ו	ר	צ	ל	ו	כ	ד	ג	מ	ת	ג	ד	ג	ש	ע	ת	ת	נ	א	א
ס	ז	ס	ט	ה	ו	מ	ס	ז	ס	ד	ד	א	ג	ז	ד	ש	ב	ט	א